

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiează.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cerculariu

catra tôte oficiile protopresbiterale din archidieceșa Transilvaniei.

Nr. 609. Pres.

Alteti'a Sa cesaro-regesca, archiducele **Franciscu Carolu**, tatalu domnitoriului imperatu si regelui nostru, a repausatu in Domnulu la 24 a lunei curinte (8 Martiu cal. nou).

Fie-care patriotu bunu va participá sinceru la adenc'a dorere, ce Maiestatea Sa ces. si apost. regesca impreuna cu întrég'a casa domnitória o semte din incidentulu acestui casu tristu; dar cu deosebire va participá la acést'a dorere biseric'a nóstra greco-orientala romana, carea pelanga devotamentele sale omagiali si-a pastratu pentru totdeun'a semtiulu de gratitudine si sincer'a alipire catra senguraticii membri ai inaltei case domnitórie, intre cari fericitulu archiduce stralucia in tóta vieti'a sa prin innascut'a-i generositate, prin bunetatea inimei si prin faptele filantropiei.

Convinsu, ca clerulu si poporulu archidieceșei nóstre in acestea consemte deplinu cu mine, de o parte amu facutu numai decát: ca la casulu acest'a tristu alu repausarii Altetiei Sale archiducelui parinte, se se esprime la preanaltulu locu sincer'a condolintia din partea mea, totodata si in numele clerului si alu poporului archidieceșanu, dreptu effusu alu devotamenteloru nóstre omagiali catra Maiestatea Sa ces. si apost. regesca si catra inalt'a casa domnitória; ér de alta parte me affu indemnatu prin acestea a ordoná: ca pentru odich'n'a sufletulu repausatulu archiduce **Franciscu Carolu**, in fie-care biserica parochiala din archidieceșa nóstra se se celebreze catu mai curendu, dar negresitu inca in decursulu paresimiloru, cate unu parastasu cu tóta solenitatea, ce se cuvine memoriei aceluiași fericitu archiduce.

Oficiile protopresbiterale sunt in sarcinate a face fara amanare trebuintiós'a notificare la tôte oficiile sub-

alterne parochiale; spre care scopu li se tramite într'unu numeru corespundietoriu copi'a litereloru mele presinte.

Sibiu, 27. Februaru, 1878.

Mironu Romanul m. p.,
archiepiscopu.

Discursul contelui Andrassy.

In ședința dela 9 Martiu după mēdăđi a comisiunei bugetare a delegațiunei austriace, contele Andrassy, îndatá dupa deschidere, a arátat situațiunea generală prin următoriu discurs:

„In ședința plenară de astăđi avui onórea a presenta in numele ministeriului întreg o pretensiune de un credit extraordinariu pentru administrațiunea militară.

Și fără o pretensiune de feliu acestei prezentate, ași găsi că este la loc, dacă d-vóstră a-ți cere de la ministrul de esterne, a vē da, într'un timp serios cum este cel de față, deslușirea putincióșă despre punctul de mănecare al guvernului. Prevenind acestei cereri, nu intențiunez a tăia calea la întrebări speciale sau a mē da in laturile de la eruirii ulterioare, cari pot avé loc in formă cuviincióșă.

Inainte de tôte eu am interes a vē orienta asupra punctulu de mănecare al guvernului, încă inainte de ce s'ar încinge o discussiune.

Judecata situațiunei politice este astăđi stăpănită de două evenimente: de preliminariele de pace și de perspectiva unui congres european, care are chiamarea de a regula definitiv rezultatele resboiului.

Dimprenă cu motivele, care au înduplecat pe guvern a cere creditul voiu cu ocașiunea acésta să ating și aceste două cestiuni.

Ceea ce prevesce preliminariele de pacce, trebuie să accentuez inainte de tôte, că ce este până acum cunoscut, nu are caracterul autenticității.

Intențiunea mea nu pôte să fie a

întra într'o analiză detaiată a acelora. O procedură de feliu acesta nu o găsesc oportună astăđi in ajunul întruniri congresului.

Și dacă am crede că interesele Austro-Ungariei astăđi sânt tot odată interese generale europene, totuși nu ni se pare consult a anticipa desbaterile congresului prin statorirea unei programe in tóta forma.

Acésta să o evităm cu atât mai mult, cu cât o eventuală diferență in cuprinderea lucrului măcar și numai dintr'o parte, ar puté îngreuna întrunirea congresului in momentul cel din urmă.

Voiu așa dară a desfășura privilegiile mele asupra prealabilelor arangiamente între Rusia și Turcia numai după cât sânt ele ađi cunoscute.

Este natural, că între arangiamente, cari se fac pe timpul campaniei, sub influința acțiunei necontentite a armatelor, interesele militare înapoiează pe cele politice și așa considerațiunile viitoriului se jertfesc celor din present.

Comandanții militari pun inainte de tôte, lucru firesc, responsabilitatea lor militară. Condițiunile se presentază așa dară într'o formă, care nu le dá însușirea de a fi și pentru alții acceptabile.

Interese europene, precum și interese de ale staturilor singuraticice nu pot să reiese garantate din pertractări, unde acele staturi și acele interese nu sânt nici decum reprezentate, și unde și stau față in față numai învingătorii și învinșii. Învingătoriu crede a nu avé nici un interes să și infréneze pretensiunile, învinsulu i lipsesc mijlóce de a le infréna. Acésta se întemplă cu deosebire când arangiamentele nu au să fie definitive, ci numai substrat pentru o înțelegere definitivă, care are a se face mai târđiu. Mai vin apoi esagerațiuni și contrađicieri din cele mai diverse isvóre și sciri telegrafice. Nici o mirare dară, dacă sub împregiurări de aceste

totalul tabloului face impresiune neliniscitoare.

Nu este tocma așa departe timpul, când Rusia era înfățișată militarcescu cu totul impotentă și ca o putere, care nu este in stare a tiné cumpēna față cu Turcia și a se susținé ca putere mare. Astăđi se înfățișéază Europa ca și cum ar fi amenințată de intențiunile agresive ale Rusiei și de puterea ei militară.

Trăim in timpurile telegrafelor. Judecările ómenilor se baséază cu órecare nervositate pe raporturi scurte telegrafice și așa opiniunea publică alérgă dintr'un estrem într'altul.

După părerea mea situațiunea in totalul ei se va aráta la congres într'altă, față mai puțin neliniscită.

Rusia a declarat de mai multe ori, că nu trage sabia pentru scopuri egoistice, ci pentru îmbunătățirea sórte creștinilor din orient.

Scopul acesta și succesul militar al resboiului rămân afară de discussiune.

Tot ce cerem și ce trebuie să cerem este, ca rezultatele aceste să se mărginésca, pentruca nici interesele noastre nici ale Europei să nu sufere.

Dreptul Europei și interesul său principal este, ca ceea ce urmăză după resboiu să fie pacea, nu însă o stare care să pórte in sine germele unor nóuē complicațiuni; ca rezultatul să fie deslegarea cestiunei orientale, pe cât se pôte mulțamitóre, nu in se o alterațiune a raporturilor de putere in Europa.

Problema congresului european, după mine, este a aduce in armonie cu punctul acesta de mănecare rezultatele factice a le resboiului.

Acésta este in interesul rusesc cât și in cel al Europei.

Pentru de a avé claritate in privința acésta trebuie a avé in vedere dificultățile problemei, întreprinse de Rusia.

Sânt probleme, pe cari puterea cea mai mare le deslégă cu anevoiă.

FOIȚA.

Rugăciune.

Vai mult e négră nóptea, și marea revoltată,
Și tunetele urlă, și vēnturile cresc;
Și 'n mijloc de vērtejuri o naiă aruncată,
In grele suferințe, cu sufletul zăresc.
O Dóme atotpotinte, prébune Dumneđeu,
Deschide-Ți îndurarea, dá-i ajutoriu Těu!

Cármaciul brav veghézá la cáрма directóre,
La postu-și stă tot omul, luptând din rēșputeri,
Ca să salveze vasul cu 'nalta lui valóre,
Căci pórtă 'n spație strimte tesaurii unei țeri;
Dar ce sânt, Dóme, Dóme, a nóstre încordări,
Când nu sânt adumbrite d'a Tale îndurări?

O Tu, ce ai đis să fiă, și o lume 'ncântátóre
Dintr'un diform chaote d'odat' a resărit;
Și ai dat la tôte lege cu vecinică vigóre,
Ce nimeni n'o va trece din tot ce ai zidit;
Putere creatóre, ce lumea cármuiesci,
Și tôte sânt in Tine, și Tu in tôte esti!

Tu 'l cerți, și 'ndatá tace oceanul in turbare,
Și gróznice tempeste devin zefiri ușori;
Tu faci adēncul mării o netedă cărare,
Și apă scoți din stāncă, s'adăpi pre muritori;
Posibile Ți sânt tôte, căci ale Tale sânt,
Vēđute și ascunse, in cer și pe pământ!

Tu 'n óra de pericol din gingașele fire
A slabului páiangin faci funii tari de nai;
Și fulgii de speranță puternice anghire,
Să scoți din gura morței pre credincióșii Těi!
Puterea Ta, o Dóme, ca cerul, ce-ai boltit,
E preste tóta lumea și fără de finit!

O Dóme al bunătăței, ce mână când deschide,
Inveselesce lumea in tôte a ei cărări;
Al cărui dulce sóre din ceru-Ți când suride,
Pământul i respunde cu tainice săltări;
Și cel-ce esti in ceruri cântat de Cheruvimi,
Porți grijă párintesce d'un mele in adēncimi!

O Tu, ce ai đis, Párinte, cu grații negráite:
„Pre mine tu mă chiamă in tot nécasul tēu!” —
Ascultă cu 'ndurare suspinele 'mniite,
Ce-o ginte 'nalță astăđi la Dumneđeu sēu;
Și naia in pericol prin nópte și-uragan
Condú-o Dóme 'n pace și-o scóte la liman!

Eugen Silvan.

* (O romāncă in străinătate). Lectorii nóștri, și in general publicul romān 'și aduce aminte, căci, pareni-se acum un an, mai tôte diarele romāne au vorbit cu laudă despre o inteligentă fică a Romāniei, d-sóra Maria V. Cuțarida, studentă la facultatea de medicină din Zürich, care 'și

urmézá cu mult succes studiile, lucrând in salele de autopsie, și promițēnd, prin străduința și inteligenta sa, a deveni, peste puțin, un bun doctor in medicină.

Đicem, faptul este cunoscut Romāniei întregi, care ascéptă cu nerăbdare reíntórcerea distinsei sale fice din străinătate. Dacă dar revenim ađi, ca să mai đicem câteva cuvinte despre d-sóra Cuțarida, este numai spre a înregistra un nou fapt, care face onóre și aduce laudă junei romānce. D-sa, mișcată de suferințele bravilor fii ai țerei sale, cari s'au jertfit pe câmpul de onóre pentru mărirea patriei, se decise a renunța la o parte din micelle sale ajutamente lunare, spre a veni și d-sa, cu acest mod, in ajutorul rániților romāni.

Iată in sa și adresa, prin care d-sóra Cuțarida a făcut acéstă ofertă d-lui ministru de resbel, adresă destul de elocuentă, spre a nu mai avé nevoie de nici un comentar:

„Domnule ministru! Ca romānă (studentă la facultatea de medicină din Zürich), am simțit, de la inceputul resbelului ținut de romāni și până ađi, nu numai o vie plăcere, dar chiar o datorie de a contribui și eu cu ceva

pentru brava nóstră óștire, al cărui eroism este admirat de toți străinii, cari acum stimézá nobila națiune romānă; totdeuna am fost mândră de a fi romānă, însă de la gloriósele evenimente ale Romāniei, mi s'a îndoit mândria, și 'mi place să sper că și eu, la venirea mea in țeră, ca medică, voiu face onóre iubitei mele patrie; până atunci viu, domnule ministru, a oferí cu plăcere, din economiele mele de bani de lună, ce 'mi trimite tatál meu, acéstă mică sumă de 100 franci, in folosul ilustrei nóstre armate, care, cum đic, mē face mândră și veselă; vē rog dar, d-le ministru, să decideți depunerea acestei mici sume, ce este a se primí de la tatál meu, care lo cuesce in Bucuresci, strada Cometu, Nr. 32.

„Priimiți, vē rog, d-le ministru, stima ce vē păstrez. — Zürich, 1 Februaru, 1877. Semnată: Maria V. Cuțarida, studentă in medicină.”

Acéstă sumă s'a primit la ministerul de resbel, in điuva de 6 Febr., de către administratorul de clasa I Pădurescu, și s'a înscris la Nr. 76 a registrului.

„Pressa”

De o asemenea țin eu demolarea unei jumătăți a unei clădiri sguduite, fără de a espune întregul pericolului de a căde în ruină.

În cuprtoriu se topesce metalul împertit spre a-l turna în formă. Eu ved în orient numai metalul ferbinte, nu ved înse modelul, în care să se aducă la forma cea adevărată.

Să ăicem că ce s'a făcut prealabil între quartirul general rusesc și Turcia va intra în viață în forma intenționată, atunci am sci numai cum se va înfățișa o parte din Turcia, nici decum înse cum se va forma față de acēsta cealaltă parte.

Se nasc întrebările: La ce are a se reduce Turcia pentruca să ofească încă o perspectivă pentru o mai departe existență?

Dacă prin innoiri se va asigura creștinilor dintr'o parte o sōrte mai bună, cum se va putē asigura celorlalți creștini din orient o sōrte mai bună?

În ce s'ar cuprinde garanția pentru executarea acestor îmbunătățiri în partea cealaltă?

Întrebările aceste nu se pot încungiura și statul, care s'a apucat mai întâiu a le deslega a luat asuprași o lucrare de invidiat.

Dificultățile acestei lucrări sūnt atât de uriașe, încât numai Europa întrégă printr'o înțelegere le pōte executa. Eu nu'mi pot închipui că o putere singuratică fără de spriginul celorlalte sau contra voinței lor, ar fi în stare a deslega problema acēsta. Statul, care ar voi să reguleze tōte cestiunile aceste după capul sēu, ar trebui să calculeze la o coalițiune care să se opună celei-lalte Europe, dar o astfelu de coalițiune nu există.

Numai aceia pot vorbi așa dară de o stare definitivă, de fapte împlinite, de „prea târziu“ pentru influința Europei, cari nu știu judeca practic referințele orientului. Pe cale pacinică numai cu Europa întrégă împreună se pōte deslega complexul cestiunilor pendente.

Rusia n'a tras nici decum la îndoială dreptul puterilor signatari și nici nu este în interesul ei special de a vērșa sânge și avere pentru lucruri, cari să n'aibă garanția și stabilitate, și căror Europa să le denege recunoșcerea.

Tōte aceste ne îndreptătesc la speranța că consultările puterilor vor duce la o înțelegere europeană.

Guvernul c. și reg. însuflețit de astfel de speranță caută la congres. Acum ca și mai înainte guvernul consideră de problema sa conservarea păcii și totodată apărarea intereselor austro-unguresci și a celor generale europene în modul cel mai hotărît.

De altă parte guvernul unei împărății așa de aprōpe de evenimente nu pōte zidi tōte calculările sale numai pe speranța acēsta.

Credincios politiceii urmate dela început am pretins a ne valora drepturile și interesele nōstre la facerea păcii definitive.

Corespundēnd acestei politice guvernul a evitat până acum a pāsî cu pretensiuni și a face apel la simțul cel gata spre sacrificii al monarhiei.

Împutarea ce i s'a făcut, că adecă vine așa târziu cu pretensiunea acēsta, guvernul și socotesce de meritul cel mai mare. Momentul când are a se face pacea și l'a rezervat guvernul pentru de a influința, pentru acest moment a trebuit păstrată tōtă puterea monarhiei.

Acest moment a sosit și guvernul nu întârzie a cere dela înalta delegațiune cele de lipsă, cu atât mai vērșos cu cât guvernul are cunoștința a fi cruțat puterea financiară și economică a imperiului într'un mod împreunat cu o estremă responsabilitate.

Guvernul se îndreptă astăzi cătră reprezentanța poporului pētruns de simțul seu de datorință pentruca să

asigure interesele imperiului contra ori cărei surprinderi și pentruca în momentul când fiecare stat interesat va apărē în completă armătură, nu guvernul nostru singur să fie avisat la ponderositatea argumentelor politice.

Guvernul nu pōte lăsa apărarea intereselor austro-unguresci unei puteri străine, nici nu se pōte face aternătoriu de voința altor staturi.

De bună sēmă delegațiunea încă va fi de convingerea că, avēnd a se face o transformare de raporturi nemijlocit la granița nōstră, Austro-Ungaria va fi cu neputință să se afle într'o pozițiune mai slabă decât staturile cele mai puțin interesate, în ce privește apărarea de surprinderi prin fapte complinite.

Și ceea ce pretindem astăzi nu este mobilizare; este numai puțința de a dispune cele potrivite la cas de lipsă.

Acēsta nu este nicio ostilitate contra vre-unei dintre puteri, cu atât mai puțin o demonstrațiune sēcă. Este o măsură comandată de precauțiune, o condițiune de a susține dreptul monarhiei, a dispune în împregiurările de față de voința sa față cu tōte eventualitățile. Este ilustrațiunea celor ce guvernul a accentuat de atâtea ori că este problema sa: a apēra drepturile Europei cu Europa și pe ale sale în și cu puterea sa proprie. Ceea ce cere guvernul nu este vot de încredere, nu este un credit, pe care l' votēză ministrilor preșenți, ci un credit, pe care trebuie să l' votați ori căruia guvern, dela care așteptați, ca întrē împregiurările de față să pōtă lua asuprași garanția pentru apărarea intereselor monarhiei“.

Revista politică.

Votarea creditului de 60 milioane preocupă tōte spiritele din monarhia austro-ungară. După o telegramă de alaltă-eri creditul este votat. Cu tōte aceste liniscea n'a apucat a lua locul nelinisei. Foile din direcțiunile cele mai opuse se întrēbă și acum, ca și mai înainte, avēvom pace sau resbel, de ore ce programa guvernului depusă în discursul contelui Andrassy nu ne deslușesce de ajuns în acēstă privință. Presa opozițiunii din Ungaria cere resbelul. Ea ăice, mai bine ađi de cât mâne, pentruca fiecare ăi, fie-care oră cu care întârzie acțiunea este pierdere ireparabilă. „Astăzi, ăice „Közvélemény“, situațiunea strategică este pentru noi favorabilă. Forțele militare rusesci sūnt încă risipite, parte sunt depărtate de hotarele nōstre“. Mai târziu, continuă acea fōiă, Rusia și contrage trupele și armatele române și sērbe vin acasă, nemijlocit la hotarele nōstre. În giurul Galiției și Bucovinei se concentrează trupe rusesci. Din Rusia foștii prinși turcesci se întorc, 130 mii la număr, a casă și se așeză în Bosnia; și trebuie calculat, că aceștia vor fi aliații Rușilor.

În privința congresului se scrie dela Viena că nesmintit se va întrui în Berlin și presidiul l' va avē principele Bismarck.

Preliminariile de pace le aduce acum și „Köln. Ztg.“ într'o nouă edițiune.

După aceste. România va fi independentă; cestiunea despăgubirei de resbel, încât o privește pe acēsta, va avē a se regula printr'un tratat special între dēnsa și Turcia. Supușii români aflători pe teritoriu turcesc se vor bucura de aceleși drepturi de cari se bucură supușii altor staturi independente.

Ministrul president Brăteanu, în organul sēu, cualifică de o calumnie rēutăciōsă scirea, că Domnitoriul Carol va abđice, dacă Rusia va stărui

la retrocederea Basarabiei. Principele Carol, asigură „Românul“, nu va părăsi țara în mâna sorței nici decum în momentul pericolului cum este cel de față. Aceeași fōie deminte și scriile despre măsurările ce s'ar fi făcut în Dobrudja, pentru ca să se vadă dacă acēsta ar fi bună de obiect de compensațiune pentru Basarabia „Românul“, încă tot mai sperēză că retrocederea Basarabiei o cere numai partida reacțiunară din Rusia, dară nici decum marinosul împērat Alesandru

„Fremden-Blatt“ ăice la aceste din urmă: Optimismul e prē mare decât să putem crede în sinceritatea lui. Mai că se pare, că în România au început ómenii a se acomoda sorței inevitabile.

Situațiunea în România.

În ultimul număr am publicat un articol original despre „Opoziția în România“, în care ni s'au arătat cum stau partidele acolo. Astăzi reproducem după „România liberă“ un articol plin de patriotism, în care se face apel la împreunarea tuturor partidelor în momentele cele supreme, în care se află acea țară.

Din articolul ce reproducem, vedem înse cu ore-care satisfacțiune accentuându-se fusiunarea partidelor, cel puțin pentru o acțiune comună față cu politica din afară — fusiune accentuată și de articolul publicat în nrul nostru ultim. Mai departe cu aceeași satisfacțiune vedem recunoscēndu se de o fōie liberală patriotismul conservatorilor din drēpta, care patriotism a avut privilegiu și publicul nostru a l' cunoșce din deosebite reproduceri după foile conservatorilor. Dovadă, că conservatorii români nu sūnt așa de rēi români precum se descriu de multe ori de cei ce se răpesc de zelul polemic în discusiuni politice.

Eată ce ăice „Rom. liberă“:

Doi adversari neimblândiți are astăzi cabinetul din București: diplomația rusescă și pe capii grupului centralist din România. Și unii și alții voiesc și lucrēză spre a resturna pe cei cari se află în capul afacerilor românesci. Acēstă simultaneitate de dorințe și de acțiune, o credem fortuită, dar mult ne măhnesce. Rusia este supărată pe guvern și pe România, fiindcă ne-am împotrivit la schimbarea Basarabiei. Tot pentru acest cuvēt va fi supărat și centrul? — Nu voim să credem, dar socotim, ca numai o nestăpănită ambițiune de cărmă l' împinge la o svircolire, al cărei scop este identic cu al diplomației rusesci.

În aceste împregiurări, datoria ori-cărui bun român este de a fi cu guvernul țării în contra străinilor ce voiesc să l' restorne. Chiar dacă guvernul ar fi comis erori enorme, în acest moment trebuie susținut cu bărbăție și consiliat cu iubire.

Țara a declarat voința sa. Guvernul s'a conformat cu acea voință. Ce însemnēză dar acele svircoliri rēu inspirate ale adversarilor sei dinlăuntru?

Interesul țării ne obligă pe toți a ne strânge lângă cărmaci și a le da tōtă puterea morală și materială spre a lupta, în contra adversarilor de din afară.

Guvernul actual, și când ăicem guvernul actual înțelegem persoanele principale din cabinet, trebuie să rămână cu ori-ce preț la postul lor și să lucreze cu tōtă energia spre realizarea dorințelor exprimate de națiune, căci marea majoritate a țării nu le-a retras încrederea.

Retragerea lor acuma, ar fi o greșală neiertată, o mărturisire proprie de slăbiciune sau de necapacitate, o desertare; resturnarea lor, prin sprijinul străinilor, ar fi o crimă, prin

întrige de partid, ar fi o imprudență.

Ar trebui să ne deprindem odată, în acēsta nefericită țară, a ne cunoșce bine: cine suntem și ce voim?

O tristă dar instructivă experiență s'a făcut cu cestiunea Strusberg. Nu se scie asupra cui cade responsabilitatea acelu act. Conservatorii o aruncă asupra liberalilor, liberalii asupra conservatorilor, dar țara a plătit și plătesce greu.

N'am voi să se întēple tot astfel și cu cestiunea Basarabiei.

Dacă integritatea pământului românesc nu va putē fi păstrată prin patriotismul și inteligența d-lor Brătianu și Cogălniceanu, fi va dēnsa salvată de onor. dd. Boierescu și Florescu? Ce garanții ne dau domnia-lor?

Nōē ni e tēmă că un alt guvern, necunoscēnd bine tōte fazele prin cari am trecut, va fi mai puțin folositor țării de cât cel actual.

De aceea nu voim schimbare, ci voim unire.

Aprindēnd în noi flacăra unui adevērat patriotism, să părăsim deocamdată ambițiunile mici și luptele neoportune de partid, să ne stringem împregiurul Tronului spre a consilia pe guvern și a-l spriginî în susținerea drepturilor țării.

Va veni și timpul socotelilor. Vom putē fi atunci aspri acusatori, resturnători. Dar nu e acum momentul de a lupta unii în contra altora, când forțele tuturor d'abia pot fi de ajuns spre a apăra interesele României.

Am fi veseli când am vedē pe conservatorii din centru apărând ca cei din drēpta drepturile României asupra Basarabiei, și pe toți suspendând ostilitățile, folositoare în timpuri normale, dar păgubitoare acum, spre a răspunde la apelul guvernului.

Fi va realizată acēstă dorință a națiunii?

Viitorul ne o va spune.

Până atunci, vom adresa câte-va cuvinte ministerului.

Întăia datoriă impusă de împregiurări, este ca să lucrăți așa ca cestiunea Basarabiei să fiă introdusă în congres.

A dōua datorie este ca să alegeți și sa trāmiteți de timpuriu pe la cabinetele europene ómeni, cari să apere cauza României.

Pentru congres țara are peministrul de esterne, care prin capacitatea, renumele și legăturile sale din străinătate, pōte fi de cel mai mare folos patriei. Nimeni altul mai bine de cât d. Cogălniceanu nu pōte figura mai cu succes în congresul presidat de principele Bismarck.

Pentru cabinetele europene, trāmiteți îndată delegați estraordinari, dintre bărbații noștri de valōre. Faceți apel la tōte partidele, chāmați pe bărbați distinși dintr'insele, adresați-vē la patriotismul lor pentru a servi cauza țării în aceste momente, în cari se vor pune noi temelii păcii din Orient.

Din delegațiuni.

Viena 11 Martiu.

Delegațiunea ungerescă. În ședința de duminică a subcomisiunilor întrunite raportorul Dr. Falk ăice, că n'a sosit momentul pentru o critică a politiceii esterne și motivēză acēsta cu însași cartea roșie, în carea se află documentele diplomatice numai până la începerea resbelului. Se mărginesce dar la cererea creditului de 60 milioane și întrēbă, nu sunt cumva aceste 60 milioane pentru ocuparea și anexarea Bosniei și Erțegovinei. Dacă este spre scopul acēsta Ungaria nu va vota nici decum creditul. Ungaria e de părere că lipsindui acum puterile pentru o acțiune în stil mare mai bine să nu facă nimica. Raportorul este gata înse a vota cele 60 milioane, dacă se

va spune fără multe șovăeli că banii se cer pentru mobilizarea armatei austro-ungurești întregi și dacă mobilizarea se va face fără ignorarea aparatului parlamentar.

Discuțiunea se învârtă pe lângă sfera intereselor austriace, carea, în urma unei întrebări făcute de contele Széchen o desfășură contele Andrassy pe larg dară mai târziu cere ca cele spuse în privința aceluia să nu intre în protocol, va să dică să rămână secret.

Delegațiunea austriacă. Comisia bugetară a avut în aceeași zi după amăzi ședința carea a durat până după mezul nopții. Din ședința aceluia afară de asigurările cunoscute față de Bosnia și Herțegovina mai e de însemnat declararea ce a făcut contele Andrassy că preliminarile încât privesc Bulgaria au surprins pe Europa întregă și că relațiunile monarhiei noastre cu toate staturile sunt cele mai bune, special cu Germania sunt multămitore, ieră cu Italia sunt mai bune de cum au fost vreodată.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sibiin, 27 Febr. (11 Martiu). (De la comitetul de administrațiune al comitatului Sibiului). În ședința de astăzi a raportat vice-comitele că administrațiunea este în regulă; că starea sanitară este multămitore. Pericolul cu care amenința din învecinata Românie pesta bovină comitatul, s'a delăturat și dela 24 l. c. comunicațiunea spre Căneni se va deschide ierăși. Același referent a făcut o propunere, prin carea să se împedice fugirea de obligamentului militar. După aceluia prototariul a referat mai multe petițiuni și emise ministeriale în afaceri militare, unul în afaceri de agricultură. Cest din urmă a dat ansă la o desbatere mai îndelungată. Contele Schweinitz a făcut propunerea a se împărți comitatul în 6 cercuri de agricultură care să corespundă cercurilor administrative. În fie-care cerc să se alégă un comitet de 6 membri, care să adune date statistice. S'a mai pertractat despre alegerea unei comisiuni carea să raporteze în privința instituirii unor scoli de sculptură, pentru cari ministrul de comerț a promis sub ore care condițiuni spriginul său. În comisiunea aceluia s'au ales: Iacob Bologna cons., Comșa prof., Martin Schuster, Ios. Connerth, Eugen Brote, Wawreck ingineriu superior și propunătoriu.

Din cele ce s'au urmat mai de parte estragem că inspectorul perceptoratului de dare raportază că restanțele de dare fac suma de 150,706 fl.

Normativul timbrelor

la procedura în cauze bagatele, intrată în vigóre cu începerea dela 1 Martie n. a. c., este următoriu:

Cu privire la modul de măsurare și plătire a tacselor de timbru, cari au a se aplica în cauze civile bagatele, dispunem pe temeiul imputerăiciei primite în §. 91 din artic. de lege XXII: 1877 până la alte dispoziții din partea legislativei:

§. 1. În cauze civile bagatele ce aparțin jurisdicțiunei comunale (Art. de lege XXII: 1877) acțiunea dată în scris precum și protocolul de pertractare făcut de judecătorie, trebuie înzestrată cu un timbru de 12 cr., cu excepția afacerilor amintite în §. 8 al acestei dispoziții. Pentru rostirea sentenței de asemenea un timbru de 12 cr. — Pentru acțiunea făcută cu gura nu se plătesc timbru.

§. 2. Actorul este îndatorat a lipi pe acțiune marcele de timbru fiesate după valoarea lor în §. 1, respective a le preda judecătoriei când cu pertractarea. — Judecă-

toria lipesce timbrele pe protocol scriind preste ele sau punând sigilul oficial.

§. 3. Anunțând intențiunea pentru a transpune judecătoriei cercuale afacerea ce aparține jurisdicțiunei comunale (§. 25 din legea citată), partida respectivă este nevoită a preda judecătoriei comunale un timbru de 12 cr. — Judecătorie c munală lipesce timbrul pe protocol la locul unde se află anunțarea și scrie preste el sau pune sigilul oficial.

§. 4. În cauzele civile bagatele (cu excepțiunea celor cuprinse în §. 8 ce nu aparțin jurisdicțiunei comunale, sunt a se plăti următoarele tace de timbre:

1. Acțiunea predată în scris se prevede cu un timbru de 20 cr.

2. La protocolul de pertractare se vine un timbru de 30 cr. pro colă.

3. Rostirea sentenței se prevede cu un timbru de 1 fl.

Actorul este îndatorat a preda judecătoriuului în funcțiune marcele de timbru în valoarea fiesată sub punctul 2 și 3 înainte de a se fi isprăvit protocolul; judecătoriuul lipesce marcele de timbru pe protocol, scriind apoi preste ele sau punând sigilul oficial. — Pentru acțiunea înscinuată cu gura și pentru hotărârile aduse în cursul pertractării nu este a se plăti timbru.

§. 5. Copii simple (nelegalisate), cari se alătură acțiunei scrise sau protocolului de pertractare, sunt scutite de timbru la procedura (înțelegându-se și procedura înainte judecătoriei comunale) privitoare la cauzele civile bagatele

§. 6. Plenipotența, încât ea nu se dă verbal înaintea judecătoriei, este a se prevedea cu un timbru de 50 cr. și se păstrează la judecătorie. —

Aceluia dispoziție nu atinge dreptul persoanelor înscrise în alinea 2, §. 34 din artic. de lege XXII: 1877, în virtutea căruia prezentarea la judecătorie pôte avé loc și fără plenipotență.

§. 7. Copia protocolului de pertractare, estradată în tot cuprinsul ei și vidimată în înțelesul alinieii din urmă a paragrafului de lege 53, este a se prevedea cu un timbru de 50 cr., preste care scrie judecătorie.

§. 8. Procedura ce privesc afacerile poștice de câmp și acțiunile de despăgubire pentru pagubele cășunate prin animale selbatiche, este cu totul scutită de timbru, atât înaintea judecătoriei comunale, cât și a celorlalte judecătorii ce au a face cu cauze civile bagatele.

§. 9. Petițiunea de legitimare dată în scris este supusă la un timbru de 20 cr.; dacă aceluia petițiune se face cu gura, nu se plătesc timbru. Hotărârea judecătoriească rostită în privirea acestei petițiuni este scutită de timbru.

§. 10. Acțiunea de nulitate (§ 57 din legea citată) trebuie prevedută cu timbru de 1 fl. Dacă se anunță în scris, atunci marca timbrului de 1 fl. este a se preda judecătoriei în curs de trei zile. Judecătorie lipesce marca de timbru pe protocol și scrie preste ea sau pune sigilul oficial. Hotărârea rostită de forul judecătoriei asupra petițiunei de nulitate este scutită de timbru.

§. 11. La cas de reînnoirea procesului, tacele timbrării sunt a se solvi după măsura și modul cum erau a se solvi conform normativului de față în afacerile principale de pertractare.

§. 12. Protocolul făcut asupra execuțiunei îndeplinite (conscriere, zălogire, licitațiune etc.), încât ea se duce în deplinire pe temeiul unei sentențe rostite într'o afacere ce aparține jurisdicțiunei comunale, — este a se timbra pro colă cu 12 cr., în celelalte casuri cu 20 cr. — Afară de timbrul protocolului mai este a se solvi deosebit o tacsă timbrală, care se vine pe suma încursă la licitațiune conform scalei III. Partida executore este nevoită a solvi judecătoriuului în funcțiune, respective a preda delegatului acestuia la execuțiune atât tacele stabile ale timbrului pe protocol, cât și tacele scalei amintite mai târziu; judecătoriuul sau delegatul seu lipesce marcele de timbru pe protocol și scrie preste ele sau pune sigilul oficial.

§. 13. În înțelesul §. 71 al legii citate, pentru timbrarea acțiunilor de pretensiune predate judecătoriei ceacuale, sunt decisive

prescripțiile generale a tacselor și timbrelor ce stau în vigóre.

§. 14. Acțiunea predată în procedura de execuțiune (§§. 78 și 79 din legea citată) dacă execuțiunea a urmat pe temeiul unei sentențe rostite într'o afacere ce aparține jurisdicțiunei comunale, este a se prevedea cu un timbru de 12 cr., în celelalte casuri cu timbru de 20 cr. — Dacă acțiunea s'a făcut cu gura, partida respectivă este îndatorată a preda timbrul respectiv judecătoriuului, care l lipesce pe protocol și scrie preste el sau pune sigilul oficial. — Sentența rostită de forul judecătoriei asupra unei acțiuni este scutită de timbru.

§. 15. Petițiunea în scris făcută pentru suspendarea sau mărginirea execuțiunei (§. 84 din l. c.), partea asupra căreia cade execuțiunea este îndatorată a o prevedea cu un timbru de 12 cr., încât petițiunea privesc o sentență a judecătoriei comunale, în celelalte casuri cu un timbru de 20 cr. — Petițiunea făcută cu gura este scutită de timbru, de asemenea sentența judecătoriuului asupra acestei petițiuni.

§. 16. Cel dintâiu esemplar al petițiunei pentru orânduirea execuțiunei pe imobilele partidei osândite (§. 86 din l. c.) este a se prevedea cu un timbru de 1 fl.; fie care esemplar următoriu cu un timbru de 20 cr.

§. 17. La procedura în cauze bagatele este inadmisibilă o scutire sau reducere a tacselor socotite întreit mai mari din cauza prevaricării de timbru, cari se vor face cu călcarea normativului de față.

§. 18. Judecătorieile însărcinate cu afaceri în cauze civile bagatele, respective organele însărcinate cu aceste, au să ia act despre păgubirea tacselor fiesate în normativul de față și a trimite actul direcțiunei competente reg de finanțe. Dacă judecătorieile negligă aceluia sau datorința ce au de a scrie preste marcele de timbru sau a pune sigilul, ele sunt responsabile pentru aceluia a lor neglijență și sunt îndatorate a plăti tacele prescise (urcate), încât aceste nu s'ar puté iucasa dela partide. Afară de aceea ampoiații cari s'au făcut culpabili de neglijență, se vor pedepsi din partea direcțiunei r. finanțiale din cas în cas cu o amendă în bani de la 1—10 fl.

§. 19. Din punctul de vedere a controlării modului de executare a prescripțiilor cuprinse în normativul de față, ministrul va dispune din când în când revisiunea arhivelor judecătorieilor însărcinate cu cauze civile bagatele prin comisari ce se vor trimite.

§. 20. Dispoziția de față intră în vigóre cu 1 Martie n. 1878.

Procesul „Arborosa”.

(Corespondență originală a „Tel. Rom.”)

Cernăuți, ultima Faur 1878.

(Urmare).

Acusatul C. Morariu. El dice: că fiind secretariu al „Arborosei” „adresa” către ministeriu din Bucuresci a compus'o la însărcinarea președintelui Porumbescu, care concept, adus la o ședință „ad hoc” s'a găsit ca prea „simplu”, deci i s'a făcut de mai mulți membri ai comitetului mai multe îndreptări și adause. Cuvântul „detrunchiat” lui nu-i bătù la ochi, având el aice un înțeles cu totul nevinovat.

Ce se atinge de telegrama trimisă la Iasi, dice acusatul, ca și Porumbescu, că asupra ei nu s'a votat în ședință, fiind că a fost întreruptă prin prefctul seminarial, care chemă pre clerici la ora de cântări.

Preș.: Cum a ajuns dară telegrama la Iasi?

Morariu: După cum dau cu socotela, nu altfel, decât că Voronca a perdut telegrama, și cineva aflându o, a abusat de densus.

Acusatul Z. Voronca, dice, că el n'a aflat nici în trimiterea „adresei” către ministeriu Român și nici în textul acelei adrese cuva necuviincios; deore ce „Arborosa”, ca o societate română s'a cređut datore, a-și exprima mulțămirea sa pentru spriginirea, ce acel ministeriu avea să o dea societă-

ților române din Austro-Ungaria: iară Românilor doră nu li se pôte oprî, a simpatisa cu confrății lor naționali. „Noue să nu ne fie iertat a dice fratelui „frate” și mamei „mamă”? — Nici în trimiterea telegramei nu „flă nemica greșit față de Austria; pentru că Români au datina de a onori aniversările morții alor sei, și cu atâta mai mult candidații de preuțiă, precum sunt toți presentii acusați.

Tot așa negă acusatul, că acea telegramă ar învolve ceva politic: numai, ne-ajungând acea telegramă, proiectată și stilisată de densus în comitet la votare, el nu știe, cum veni ea la biuroul telegrafic și prin urmare, la Iasi. — Despre cuvântul „detrunchiat” și dă părerea sa și acest acusat, ca și Porumbescu și Morariu.*)

Ultimii doi acusați, Seretian și Popescul și dau sēma ca și Morariu.

(Aici se întrerupse pertractarea).

Diua pertractării a dōua. 2 Faur 1878, 10 ore a. m.

Preșid. senatului judecătorial deschide ședința cu întrebarea martorilor. — Martorul Gerasim Buliga, auditoriu de filosofă d-pune jurământul de martor în contra protestării defensorului Dr. Rott — și apoi dice, că despre „adresa” către ministeriu din Bucuresci nu știe nimic, nefiind el la respectivele ședințe, ci numai a audiat că s'a trimis. D-spre „telegrama” la Iasi dice, că a fost la acea ședință din 30 Sept. 1877, că a propus'o Voronca; dară el — Buliga — ar fi făcut observațiunea, că o atare telegramă ar puté fi rău vedută din partea guvernului Austriac; la care observațiune s'ar fi vorbit pro și contra până ce veni prefectul seminarial Voiuțki și chemă pre alumni la cântare. Președintele suspendă ședința și telegrama remase nevotată.

Martorul Buliga, știe de sigur „că cuvântul „anexiunea” Bucovinei către Austria, în acea ședință nu s'a exprimat de nime, ieră cuvântul „detrunchiat” îl esplică și Buliga, ca și ceilalți înaintea lui.

Preșid.: Ce te îndemnă pre D-ta a deconsilia de la trimiterea telegramei?

Buliga: Aici la noi cam place, a se face despre cele ce întreprindem noi Români din Bucovina în oreși care raport la Români de dincolo, „dintr'un țințariu un armăsariu”.

Se chiamă deci martorul Leon Cerniavski, teolog d. a. 2-lea.

La acest martor s'a întemplat un incident, care a caracterizat într'un mod chiar sensațional intriga acusațiune. Acesta din două privințe. Una pentrucă defensorul Dr. Rott cu argumente neînfrante și sdrobotore a deslușit, că martorul pare că e „făcut de dl acusator”; alta pentrucă tribunalul sau senatul judecății în faptă acceptă protestul defensorului Rott încontra jurării acestui martor.

Defensorul Dr. Rott puse între altele și următoarea alternativă: ori este protocolul scris de dl Cerniavski despre ședința din 30 Sept. 1877, pe care protocol și fundeză dl Procuror acusațiunea sa, o adevărată mărturie a celor ce s'au pertractat și vo bit în respectiva ședință, ținută pentru telegrama la Iasi: atuncea dl Cerniavski e complice cu acești ciuci acusați, și locul lui e colo pe banca acusaților, ori protocolul confiscat din saltariul privat al dlui Cerniavski, nu însă aflat în actele „Arborosei”, este apocrif și neidentific cu cele pertractate în acea ședință. — Ceea ce așa și este protocolul adecă e numai o notiță defectno-ă, precum se dove-

*) Despre acest acusat, care cu multă conștiință resolută de Român a vorbit, dice „Gazeta de Cern.”, că ar fi făcut o impresiune de tot rea (?) asupra publicului.

desce și din întregul dosariu interrogatoriu de față. „Dar atuncia — eschiamă defensorul Rott: — „cum vine, că acești cinci tineri se află pe banca acusaților și fură ținută în închisoare 11 săptămâni!

Ce efect produse în public această vorbire mai lungă a Dr-lui Rott cu argumentarea-i finală, poate numai a se închipui, nu însă și a se descrie.

Martorul Cerniavski — nejurat — dice, că el pătimind — după cum a adus și dovediri legale — de dureri cronice de urechi, și fiind el pre lângă aceea cu totul „laic“ în grefieră, funcțiună numai ca notariu improvisat la ședința comitetului „Arborosei“ din 30 Sept. Chiar atuncia a fost el și bolnav de urechi, despre ce el asijdere a adus dovă la interrogatoriul său premers; a notat deci în acea ședință numai câte un cuvânt din câte toate s'au vorbit. Pe urmă, abia după 14 zile, mai însănătoșindu-se, a făcut un protocol, „ca numai să fiă ceva“ căci tot avea să devină în proxima ședință verificat, prin urmare aceea s'ar fi și cores ce nu s'ar fi aflat de esact.

Că s'ar fi votat în ședința comitetului „Arborosei“ din 30 Sept. „telegrama“ din cestiune, densusul acesta o presupune numai personalmente cotind tocma telegrama respectivă în „Curierul“.

Se chiamă apoi martorul, prefectul seminarial Emilian Voiuțki, care, luat sub jurământ, depune: că el chemând în 30 Septemv. 1877 pre alumnii seminariali aflători la ședința „Arborosei“, ce-și avu localitatea sa în cuprinsul edificiului seminarului, respectivii domni — acușatii — îndată se și sculară și veniră după el la cântarea corală.

Se citește apoi scrisoarea ministrului de culte din România către președintele „Arborosei“, cu care scrisoarea se trimiseră acestei societăți o subvențiune de 250 franci, și se mai cetesc și alte scrisori. În fine se escă o controversă între Procuror și acusatul Voronca asupra cuvintelor „anexării“ și „aniversării“ și apoi se întrerupse ședința, și se continuă la 4 ore p. m.

Procurorul pretinde ca întră altele să se cetescă și mai multe articule din gazete aparitoare în România și publicate încă în anul 1875, care esemplare însă ale respectivelor gazete sunt aice confiscate și oprite. — Opunându-se defensorul Rott acestei cetiri, ea tot urmăză încă în ședință secretă; după care pertractarea la 9 ore p. m. se întrerupse.

Diua a treia și ultimă va urma.

(Va urma).

Varietăți.

* (Părăstas). Sâmbăta viitoare la 11 ore nainte de mătăzi se va ține părstas solen în biserica noastră parochială din cetatea Sibiu pentru odichna sufletului repausatului arhiduce Francisc Carol, la carea solenitate sunt invitate din partea arhiepiscopiei noastre toate autoritățile civili și militari din locu.

* (Postal). Dela 16 l. c. (st. n.) umblătul postei între Ighiu și Alba-Iulia care era de patru ori pe săptămână se preface în de toate zilele. Dela Ighiu plăcă căruța postală dimineața la 6 ore 30 minute și sosese la Alba-Iulia la 8 ore. — Dela Alba-Iulia plăcă la 9 ore 30 minute și sosese la Ighiu la 11 ore.

* (Proces de presă). Marți a decurs procesul intentat foiei din Brașov „Kronstädter Ztg.“ înaintea juriilor. Acusa a fost analogă cu cea făcută mai înainte diariului de aici „Tage-

blatt“. Redactorul Gött fu declarat cu unanimitate de nevinovat.

* (Comuna bisericăscă română și grecăscă din Buda-pesta), cetim în „P. Ll.“, care de vre-o 6 ani încôce au trăit tot pe picior de bătaie, au făcut în fine pace, sigilându-o cu aceea că Grecii au încredințat pe trei ani administrațiunea Românilor. Administrator este ales turcofilul Georgie Stupa.

* (Diphtheritis). „Bistr. Woch.“ scrie că bóla acesta a devenit în Bistrița și în Iad epidemică și seceră din copiii de scólă pre cei mai talentați. În comuna Iad móre pe fie-care di un copil.

* (Pesta-bovină) a erupt la Țințari în comitatul Făgărașului.

* (Lupi). Dumineca trecută s'au arătat pe după viile Gusteriței 7 lupi în puterea zilei. Doi fură împușcați dară nu omoriți. Al treilea însă n'a fost așa norocos ci fu adus mort la Sibiu. Este un frumos esemplar cam la vârsta de 7 ani.

* (Mobilizare). Din Oradea se scrie, că regim. de inf. Nr. 51 și artileria, stațiunată acolo, au căpătat ordin a sta gata de plecare.

* (Locuitorii Turci din Vidin). Ni se spune că notabilii din Vidin după visita de etichetă ce au făcut generalului Manu, s'au mai prezentat odată înaintea d-sale, rugându-l să aducă la cunoștința M. S. Dominitoriului și să l'ntrebe respectos în numele lor, dacă Vidinul va rămâne sau nu sub stăpânirea română. Când respunsul va fi afirmativ notabilii musulmani au declarat, că ei vor rămâne pe la locurile lor, iar la din contră, vor emigra cu toții. C. B.

* (San Stefano). San Stefano, sau Ay-Stefanos devenit istoric prin semnătura păcii dintre Ruși și Turci, este — ne spune „Figaro“ — aședat la opt — nouă kilometre de Constantinopoli. Populațiunea sa, compusă din Armeni Greci și Apuseni, se ridică la 4 mii suflete. O frumoasă biserică catolică însoțită de un convent, a fost clădită în timpul din urmă de călugării-Capucini. Alte două biserici, una grecăscă și alta armenăscă, sunt datorite dărniceii familiei Dadian, una din cele mai mari familii armenesci, a căror vilă, adesea vizitată de sultani și de principii suverani străini, servește acum de cartier āeneral marelui duce Nicolae.

La o mică distanță de San Stefano, se află renumita prăfărie imperială și turnătorie de tunuri, Zaitum-Turn.

Petrecerea la San Stefano este foarte căutată de Europeni, cari locuiesc în Constantinopoli, din cauza apropierii sale de oraș și a frumoșei situațiuni pe marea de Marmara, în fața bătrânului munte Olimp și în mijlocul unor situri foarte pictoresci. Tote locuințele, încungiurate cu grădini, sunt clădite după gustul european amestecat cu stilul oriental. „R. L.“

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografia daco-română.

Partea a II-a.

(Urmare).

e) S în literatura cu cirile. G (slovo) este totdeauna s, (φολός λίντζ).

Pentru ș a se scrie litera ш, și шй (Λαδ λаш лашй).

Când slovo după etimologiă, înainte de: b, d, g, m, s'a răspuns ca și z, atunci s'a scris cu з, (Згорь, Зарь-микъ, Змърнъ).

III între cirile e original pentru că acest son nu se află în cea grecăscă; dar Slavii pentru шт au format încă o literă nouă: ѡ (șită) carea s'a primit și la Români, (μαρίμ, de-și după

etimologia, și rostirea în unele părți, trebuie scris: μαρίμ sau μαρίμ).

f) S în literatura cu litere române.

Precum s'a arătat la d, și t, etimologiștii sonul derivat a lui s în ш, îl scriu cu si, așa precum aceste două litere laolaltă, după etimologiă și rostire, dau sonul derivat ш, (lasu, lasi, urs — ursi) ieară fonetiștii, au codiță la s, ca să fie ш, (las, lasi, urs și ursi).

g) Regule pentru strămutarea lui s, în ш.

S. se strămută în ш:

1. În unele substantive terminate în sa, în plural, d. e. casă, la popor κλῆς, κλῆμῆς, dar aceste sunt puține, pentru că cele mai multe susțin pe s.

2. În substantivele feminine înainte de i lung, (lesia, resina, besica), și dacă sunt derivate, susțin pe ш din rădăcină, d. e. pasiu, pășire, roșiu, roșime; s înainte de i scurt rămâne s, (asin, fracsin, Maccsim).

3. În substantivele și adiectivele bărbătesci terminate în sū, în plural (ursū, urși, adusū aduși, prinsū prinși), — așa în cele terminate cu diftongul iu, ia, (copilasū, ostasū, vamesia, oachesia).

4. În puține verbe, ce se află terminate în sū, în persóna a două sing. din indicativ, d. e. lasu, lasi, — astfel și în modul întrebătoriu: lasi-l?

5. În verbele terminate în escū, formate din cuvinte, unde s este în rădăcină (pasiu, roșiu, însusī, vrăsmasū, — pășescū, rosescū, însusescū, vrăsmăsescū).

Acī e de a se observa, că sonul ш, se întâlnește cu i móle, și i curat de regulă lung, adecă lângă ш, — i sau i, nu vine strămutat în sonul ш, carele e ortacul sonului s curat, original, adecă nu derivat.

În acesta privință, natura lui s, se deosebește de natura literelor d, t, — cari când au sonuri derivate z, u, atunci se întâlnesc cu sonul ш.

În partea despre litera i, I, sub l) am arătat că i original latin din rădăcină s'a mutat în ш, și s înainte de lui ш și-a susținut sonul original (singuru, sinceru, simpathia), până ce — precum am arătat — d și t înainte de ш se schimbă în z, u.

Astfel s, din rădăcină în formațiunea eala se susține (vapseala, covaseala, agoniseala), contrariu cu cele unde în rădăcină este s, (roș-eala), tot așa este și cu terminațiunea ime, din gras, gros, ros, vá fi grasime, grosime, rosime.

S se strămută în j=ш.

Precum am vedut că din z grec, la Latini s'a făcut și j (ađi ш), așa aflăm la noi cuvinte unde din s s'a făcut ш, (pasere, pajere, saura, javra, setiu jetiu, supan jupan).

S. la început, și înainte de b, d, g, m, sună ca și z; (sbor, sdrumic, sgaib, smeură).

IV. Despre semnele de desupt, și ale consonantelor.

a) La Greci.

La Greci sunt trei diftongi improprii, când i=iota ce se ține de o literă din diftong, nu se scrie într'o linie cu vocala, cu care face diftongul, ci iota se scrie dedesupt de vocala diftongului impropriu.

Acēsta se întemplă sub: α, η, și ω, — ca și diftongi improprii: α, η, φ, (ἠρωίνη ἠρωίνη, κέραι κέραι γελάεις, γελάη); afară de acēsta η și φ se află și în dativul articolului și numelui (τη μούση τῷ ζύλῳ).

Afară de greca nici într'o limbă nu întâlnim vocale cu semne dedesupt; ori la contractiune ori la declinațiune, când iota din dativ se subscie.

(Va urma).

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Constantinopole, 13 Martiu n. Flota engleză s'a mai immulțit cu o năie ferecată în sinul Ismid t (Marea Marmara). Se dice că englezii construiesc un deposit de arme, munițiune și mijlôce de traiu pentru trupele lor pe insula Tenedos, aprôpe de intrarea în Dardanelle.

Bursa de Viena

din 27 Februarie (11 Martie) 1878.

Argint	105 50
Galbin	5 60
Napoleon d'aur (poli)	9 51
Valuta nouă imperială germană	58 60

Economic.

Sibiu, 12 Martie n. Pro hectolitru: Grău prima fl. 8.20—9.80; Grău secăref, fl. 7.60—8.40 Săcară, fl. 6.40—6.80; Orz fl. 5.50; Ovės fl. 3.10—3.40; Cucuruz fl. 6.40—7; Mălaiu fl. 7; Cartofi fl. 2.50—3; Semēnță de cânepă fl. 10; Mazere fl. 12.—; Linte fl. 15.—; Pasole fl. 8 pro 50 chilo: Făină fl. 9; Slănină fl. 35.—; Unsôre de porc fl. 30.—; Său fl. 27.—; Luminări fl. 30.—; Săpun fl. 21.—; Fân fl. 90—1.10; Cânepă fl. 28—30; Lemne de foc pro metru cubic fl. 3.20; Spirit pro grad 52½—75 cr.; prochilo: carne de vită 30—36 cr.; Carne de vițel 40—45 cr.; Carne de porc 34—36 cr.; Carne de ôie — cr.; ôue, 10 de 30 cr.

Estras din fôia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 11 Aprilie și 11 Maiu imobilele lui Nicolae Gradina din Bibiciora (trib. Baia de Crișii); în 13 Aprilie și 13 Maiu imobilele lui Mich. Székely în H. szt Péter (trib. Odorheiu); în 11 Aprilie și 14 Maiu imobil. lui Danilă Moga din Bucium (tribunalul Făgăraș), în 11 Aprilie și 11 Maiu imobil lui Ioan Nicolas din Ciachia; 11 April, și 11 Maiu a lui Onuc Culița în Mihalț (jud. cerc. Aiud); în 15 Aprilie și 15 Maiu a lui Ioan Moga din Veneția superiôră (Făgăraș); în 30 Martie și 20 Aprilie imobil. lui Isailă Coman în Brateiu; în 28 Martie și 30 Aprilie a lui Dumitru Giurgiu și consorți din Tichindeal (trib. Sibiu).

Citațiuni edictale: a lui Adolf Lazar din Sibiu, Savu Popa din Avrig Ioan Popa din Galej (trib. Sibiu).

Anulare de concurs: de pre averea lui Iosif Orosian sen. și jun. în Șiomcuta mare (trib. Dej).

Nr. 32 — 1878.

CONCURS.

În sensul înaltei ordinațiuni a Prea vener. Consistoriu archidieceșan din 9 Februarie a. c. Nr. 170 B. se escrie prin acēsta concurs a două ôră, pentru parochia gr. or. de classa III-a din Ohaba de sub petră cu filia Ciopea, în protopresbiteratul tractului Hașeg, cu terminul până la 26 Martie a. c.

Emolumentele sânt:

1. Din parochia Ohaba de sub petră carea numără 100 fumuri, dela fiește care fum câte două ferdele cucuruz cu tuleul, două cupe vin (must) și câte una di de lucru (clacă), apoi stolele îndatinate.

2. Dela filia Ciopea, carea numără 42 fumuri, dela fiește care fum câte două ferdele cucuruz cu tuleul, stolele usitate și pământ arătoriu 2¹/₂ jugere.

Doritorii de a competi la acēstă stațiune, au a-și asterne suplicele lor bine instruate la subscrisul, până la terminul sus amintit.

Hașeg, în 24 Februarie 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

I. Rațiu, m. p.,
1—3 protopresb.

Anunciu.

Se caută o educătoresă română sau pricepătoare de limba română lângă două fetițe la o familie într'un opid diu Selagiu.

Doritoarele de a se aplica sânt rogăte să se pună în conțelegere asupra condițiunilor cu domnul P. Cosma, advocat în Sibiu strada Cisnădiei Nr. 20.